

บทคัดย่อ

ประเทศไทยควรมีการจัดเก็บภาษีจากการโอนทรัพย์สินมรดกและจากการให้โดยเสน่หาในทุกกรณี ตามหลักความสามารถในการเสียภาษี (The Ability-to-pay Principle) และหลักผลประโยชน์ที่ได้รับ (The Benefit Principle) ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจแล้ว ยังเป็นการป้องกันมิให้เกิดช่องทางหลีกเลี่ยงภาษีจากการใช้ช่องโหว่ของกฎหมาย (Loophole) ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 42 (10) ซึ่งกำหนดยกเว้นภาษีเงินได้จากการอุปการะโดยหน้าที่ธรรมจรรยา จากการรับมรดก หรือจากการให้โดยเสน่หาเนื่องในพิธีหรือตามโอกาสแห่งขนบธรรมเนียมประเพณี เพราะการยกเว้นจะทำให้เงินได้ดังกล่าวไม่ถูกนำมารวมคำนวณภาษีอย่างถาวรและไม่จำกัดจำนวนด้วย

โดยวิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีข้อเสนอเป็นทางเลือก ดังต่อไปนี้

1. เสนอให้ปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติตามประมวลรัษฎากร มาตรา 42 (10)

ประมวลรัษฎากรจะต้องกำหนดขอบเขตหรือปริมาณของการยกเว้นภาษีเงินได้จากการรับมรดกบางส่วนโดยนำส่วนที่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดมารวมคำนวณกับเงินได้เช่นเดียวกับเงินได้ประเภทอื่น ๆ

สำหรับเงินได้เนื่องจากการอุปการะโดยหน้าที่ธรรมจรรยา และเงินได้เนื่องในพิธีหรือตามโอกาสแห่งขนบธรรมเนียมประเพณีนั้น ประมวลรัษฎากรจะต้องกำหนดความหมายหรือนิยามให้ชัดเจนว่าการให้ดังกล่าวมีลักษณะอย่างไร มีความหมายครอบคลุมเพียงใด และต้องกำหนดขอบเขตหรือปริมาณของการยกเว้นเช่นเดียวกับเงินได้จากการรับมรดก

อย่างไรก็ตามเนื่องจากเงินได้จากการรับมรดก จากการอุปการะโดยหน้าที่ธรรมจรรยา และจากการให้โดยเสน่หาเนื่องในพิธีหรือตามโอกาสแห่งขนบธรรมเนียมประเพณี นั้นเป็นเงินได้ที่ได้มาโดยไม่มีค่าตอบแทน เสมือนเป็นลาภลอย (Windfall Incomes) ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมทางภาษี เงินได้ที่ได้มาในลักษณะดังกล่าวควรจะถูกเก็บภาษีหนักกว่ากลุ่มบุคคลที่มีเงินได้จากแรงงาน (Labor Income) และทุน (Capital Income) ด้วยเหตุนี้ในบางประเทศจึงต้องใช้วิธีการจัดเก็บภาษีมรดกและภาษีการให้เป็นการเฉพาะ อันเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่น่าจะนำมาใช้ในประเทศไทยด้วย

2. เสนอให้มีการจัดเก็บภาษีมรดกเป็นการเฉพาะ

การเก็บภาษีมรดกเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยลดความแตกต่างในโอกาสของบุคคล อันเป็นการสร้างความเป็นธรรมในสังคมตามหลักประชาธิปไตย นอกจากนี้ภาษีมรดกมีลักษณะที่ดีของภาษีอากรในแง่ความเป็นธรรมหรือความเสมอภาค

แต่การบังคับใช้ภาษีมรดกในประเทศไทยย่อมมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบัญญัติตามประมวลรัษฎากร มาตรา 42 (10) ซึ่งกำหนดยกเว้นภาษีเงินได้เนื่องจากการรับมรดกอย่างสิ้นเชิง จึงควรมีการปรับแก้บทบัญญัตินี้ดังกล่าวให้สอดคล้องกับภาษีมรดกด้วย

3.เสนอให้จัดเก็บภาษีการให้ควบคู่กับการจัดเก็บภาษีการรับมรดก

ภาษีการให้นั้น เป็นภาษีที่ควรบังคับจัดเก็บร่วมกันกับภาษีมรดก เพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีมรดกโดยการให้ทรัพย์สินก่อนตาย เมื่อมีการบังคับใช้ภาษีการให้แล้ว กรณีของการโอนทรัพย์สินไปโดยไม่มีค่าตอบแทนหรือโดยมีค่าตอบแทนน้อยเกินสมควรย่อมอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายนี้ด้วย

นอกจากนี้ภาษีการให้จะไม่กระทบแต่เพียงผู้ใจเล็งภาษีเท่านั้น แต่ยังกระทบถึงผู้ที่โอนทรัพย์สินโดยไม่มีเจตนาเล็งภาษีอีกด้วย ได้แก่ การให้เนื่องจากการอุปการะโดยหน้าที่ ธรรมจรรยา และการให้เนื่องในพิธีหรือโอกาสแห่งขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 42 (10) จึงควรมีการปรับแก้บทบัญญัตินี้ดังกล่าวให้สอดคล้องกับภาษีการให้ด้วย